

Naša žurba je neizdrživa

Till Bastian

Ovo je vapaj protiv neprestanog ubrzanja životnog ritma koji od početka utječe na način na koji djeca doživljavaju život. Till Bastien misli da bi u toj borbi mogli pomoći bake i djedovi.

Naše postmoderno društvo postalo je superbrzo. Neprestano ubrzanje svih naših socijalnih interakcija njegova je žila kucavica; mobilnost je njegov razlog postojanja – sve druge vrijednosti moraju biti podređene ovoj jedinosti jedinosti svrsi. Psihološke cijene ove promjene dobro su skrivene – ovdje, kao i drugdje, oni koji odlučuju djeluju pod parolom: privatizacija koristi, socijalizacija gubitaka. Tko bi se zamario razmišljanjem o sve većem broju ljudi koji dalje ovako više ne mogu, koji su potrošeni, preopterećeni i na izmaku snaga? U Njemačkoj su troškovi medicinskog liječenja najvećim dijelom spali na leđa samih bolesnika! Nemjerljive posljedice sve veće mobilnosti djelomično su vidljive u sve širem trendu ugovora na određeno vrijeme. Ova strukturalna nesigurnost ima posljedice u planiranju života mladih ljudi, jer ih nepokolebljivo odvlači od bilo kakvog koncepta dugoročne egzistencije. Mi tako stvaramo populaciju nove vrste nomada, koju moramo poučiti neprestanoj potrazi za većim mogućnostima u zadanim kratkim rokovima. Subjektivne posljedice su stres, nervoza i žurba – koje su dugoročnog karaktera. Svjedoci smo neprekidnog povećanja 'sinkroniziranih radnji' potrebnih za upravljanje nečijim životom – samo pomislite na broj lozinki, tajnih kodova i drugih PIN brojeva koje moramo upamtiti! Sav ovaj mentalni angažman, koji napinje naš živčani sustav, ne stvara nikakvu vrijednost niti donosi zaradu ni od jednog eura – svi ovi obvezni napori služe jednoj svrsi – plutati na površini i ne potonuti. Jedna od psiholoških

posljedica modernog života jest stalni pritisak na odlučivanje bez dovoljno mira da se taj zadatak izvrši. Bilo koja odluka u prilog nečemu znači odricanje od neke druge, što dodatno pojačava strah i nelagodu da smo pogrešno odabrali i da nam nešto bolje izmiče iz ruku. Tako djeca u vrtiću i školi imaju kalendar aktivnosti pun krajnjih rokova koji slični menadžerovom. Prije mnogo vremena rečenica 'Pazi kako se ponašaš!' zamijenjena je povicima 'Požuri! Brzo dođi!' I doista, djeca najviše pate zbog ovih promjena – činjenica da se ne žale zbog toga, jer ne znaju bolje, nije protuargument. Uz stalnu prisutnost novih medija, neprestano ubrzanje ritma življenja vodi gubitku mnogih vještina (održavanje ravnoteže, sposobnost hodanja unazad sa zatvorenim očima i sl.). Djetetov radijus kretanja oko svojih kuća tijekom njihovog 'slobodnog vremena' upola je manji nego prije dvadeset godina. Štoviše, elektronička dadilja koja ne pravi nered – kako ja zovem ekran – zavladała je dnevnim životom djeteta. Psihijatri i neurolozi osuđuju ove fatalne posljedice. Nema nikakve sumnje da mi živimo znatno dulje od naših predaka, ali čak i ako je produljenje životnog vijeka dobra vijest, donijelo je vrlo malo slobodnog vremena i mira. Ono je umnogome pokvareno preobiljem aktivnosti, koje su i same predmet ubrzanja. Na nama je da odlučimo hoćemo li slijediti



© Sofia Karrer

ovaj ludi ritam sve dok nas ne iscrpi, ili želimo izbjeći zamke mobilnosti. Samo mi možemo slobodno odlučiti zaustaviti sve ovo. Zaključak svega rečenog bio bi da su užurbanost i nemir otrov za dječji razvoj. Oni utječu na njihov život od samog početka. Stoga bake i djedovi nasljeđuju važan zadatak: zar oni nisu najpogodniji za kontranapad tako što će ponuditi slobodan prostor u kojem se može uživati u miru i kreativnosti bez upravljanja izvedbom. Bake i djedovi mogu dokazati i moraju pokazati svojim unucima i unukama da je mogući drukčiji način života, slobodan od diktata 'Brže! Dalje! Više!' – privlačniji za življenje.

Bibliografija

T. Bastian, *Die seelenlose Gesellschaft* (Društvo bez duše). *Wie unser Ich verloren geht* (Kako se gubi naše JA), Kösel-Verlag, Monaco, 2012.

Till Bastian je psihoterapeut i liječnik u gradu Isny u Njemačkoj. Bio je generalni tajnik njemačkog dijela Međunarodne asocijacije liječnika za prevenciju.